

Pavol Rozložník, podnikateľ a výtvarník, je prvý zenbuddhistický mních

MNÍSI SÚ UŽITOČNÍ AJ PO

JANA KOLLÁROVÁ

FOTO: JURAJ VELEBÍR

– Najťažšie bolo rozbiť pódium zo železobetónu, na ktorom tancovali devy hore bez, – usmieva sa Pavol Rozložník (42) krátko po vysvätení dóžo, Chrámu najvyššieho pokoja, v bratislavskom hoteli Junior. Bývalý striptízový bar Tropicana, v minulosti spájaný s podsvätím, napríklad aj so zavraždenými bratmi Diničovcami, od mája tohto roku slúži na celkom odlišné aktivity.

Pavol je grafický dizajnér. Sedí vo svojom ateliéri, na sebe má tmavé tričko, čierne nohavice, nohy bosé. Na ľavej ruke koráliky, tibetský ruženec vyrobený z kostí mníchov.

Štúdio dizajnu, ktorého je Paľo konateľ a zároveň kreatívny riaditeľ, sídli v ošarpanom bratislavskom dome. V jeho vnútri však nájdeme s citom zrekonštruované priestory. Drevené trámy, starožitný nábytok. Malá vežička, ku ktorej vedú drevené schody – miesto na odpočinok a inšpiráciu.

Prečo budhizmus?

Pavol pochádza z Košíc. Po skončení gymnázia vyštudoval úžitkovú grafiku na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave. Potomok evanjelických farárov, ktorého predkom bol ortodoxný luterán Daniel Krman mladší, vysvetľuje, ako sa stal zenbuddhistickým mníchom. – Moji predkovia, mnohí Štúrovci, boli duchovne založení. Od detstva ma táto oblasť veľmi zaujímala. Kresťanstvo mi však neposkytlo odpovede na moje otázky.

K budhizmu sa dostal prostredníctvom bojového umenia. Na gymnáziu začínal s džudom, neskôr sa venoval karate a aikidu. Výtvarné umenie, najmä ázijská maľba a kaligrafia, boli ďalším zdrojom informácií o vyše dva a pol tisícročia starom učení niekoľkých smerov a škôl. Paľo navštevoval zenové meditácie, nikdy však nemal ambície stať sa mníchom. Raz sa ho na slávnostnej ceremónii majster zenu opýtal, či sa nechce stať mníchom. – Dovtedy som nad tým vôbec neuvažoval. Podľa majstra Kaisena som už vtedy mníchom bol. Obrad vysvätenia vo francúzskom Cubja-



– Vyholenie hlavy je súčasťou tradície pri vstupe do kláštora. Znamená odseknutie predchádzajúceho života, zbavenie sa ozdoby a egoizmu.

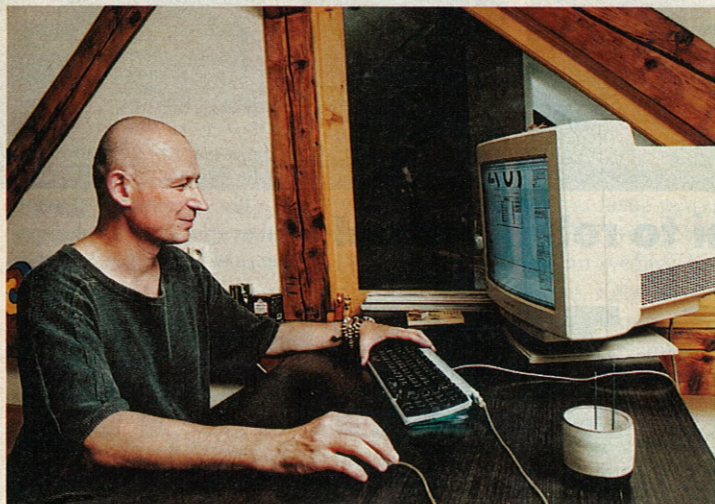
cu bol len prirodzeným završením môjho predchádzajúceho života, – vraví Paľo.

Aj manželka chodila do kláštora

Pavla vysvätili pred siedmimi rokmi. Podľa

učenia je budhistom len ten, kto sa stane mníchom. Mnisi skladajú sľuby, majú svoje predpisy. Ich dodržiavanie závisí od konkrétnej situácie. – Je to ako v kresťanstve. Lož je hriech, ale čo ak milosrdné klamstvo zachráni nieko-

SMRTI



- Neuvažoval som o tom, že prestanem pracovať a budem sa venovať len duchovnej oblasti. Chceli by sme na Slovensku alebo v Poľsku postaviť budhistický kláštor. Ak sa to podarí, možno pôjdem tam.

mu život? Intuícia je dôležitejšia ako predpisy, - vysvetľuje Paľo. Týka sa to vraj aj rodinného života.

Pavol je ženatý, má dve deti. Syn (18) študuje na Matematicko-fyzikálnej fakulte UK, dcéra má dvanásť rokov. Nie je rozvedený, ale s rodinou nežije už štyri roky. - Dôvodom nášho rozchodu nebol budhizmus, manželka sama navštevovala kláštor. Deti takisto do ničoho nenútim. Syn bol zopárkrát na meditácii, ale tým sa to skončilo. Možno príde obdobie, keď ho budhizmus začne zaujímať. Ak nie, je to len jeho rozhodnutie, - tvrdí Pavol Rozložník.

Už nikdy mäso

Deň zenbudhistického mnícha sa začína cvičením, meditáciou v sede. Po cvičení prichádza do štúdia. Pri pracovných stretnutiach nepije kávu. Dáva prednosť čaju, ktorý mu priatelia vozia z celého sveta. Pavol je vegetarián. - Začal som s tým ešte za socializmu. Po dvanástich ro-

koch takejto stravy som prišiel do kláštora, a keď som oznámil, že som vegetarián, uvarili mi mäso. Tak to šlo celý týždeň. Trikrát denne som dostával len mäso. Bolo mi zle, mal som kŕče. Bol to však veľmi dôležitý moment v mojom živote. Jeden z bodov učenia hovorí, že si netreba vytvárať nijaké väzby. Byť vegetariánom je určitá škatuľka. Ak do nej zapadnete, už nie ste voľní, - spomína Pavol.

Mních, alebo podnikateľ?

Spojenie duchovného a praktického života sa podľa Paľu nevyučuje, dokonca je veľmi dôležité. - Naraz zistíte, že život už neorganizujete vy, ale on organizuje vás. Potom si uvedomíte, že ste niekde, kde ste vôbec nechceli byť. Meditácie, ale najmä pobyt v kláštore, sú niečo ako reštartovanie počítača, - vysvetľuje dôležitosť rovnováhy sveta duchovna a reality.

Meditácie v novootvorenom dóžo sú každý pondelok a štvrtok. - Je to najlepšie situované miesto v celom hoteli, - spokojne sa usmieva Pavol, pripravený na meditácie. Na bielom kimone má oblečenú čiernu kesu, najcennejšie, čo môže získať budhistický mních. Kesa je plášť ušitý z malých kúskov látky, symbolizujúci pôvodný Budhov plášť. Výroba jedného trvá takmer rok. Je za ňou mravčia práca mníchov a mníšok počas meditácií.

Po cvičeniach si Pavol posedí s priateľmi v kaviarni, na pive alebo len tak vonku na trávě. V mníšskom rúchu nasadne do svojho žltého Renaultu Clio. Spoločnosť na ceste domov mu robia piesne majstra Kaisena a malé zvončeky zavesené na spätnom zrkadle. Pred domom vypína motor. Počúva posledné tóny pomalej francúzskej piesne a pozoruje koráliky z kostí, omotané na svojom zápästí.

Mnísi sú užitoční aj po smrti. ■

Zazen International Slovakia:

Občianske združenie, ktoré združuje ľudí venujúcich sa zenovej meditácii.

Budhizmus:

Duchovný smer, ktorý vznikol v Indii v 5. storočí pred n. l. na základe učenia Budhu Šákjamuniho, neskôr sa rozšíril do juhovýchodnej Ázie, Číny a Japonska.

Zen, zenbudhizmus:

Meditačný budhizmus. Smer v budhizme, ktorý vznikol po preniknutí budhizmu do Číny. Rozšíril sa v Japonsku a v dvadsiatom storočí prenikol do USA a Európy.

Zazen:

Meditačná poloha v sede.

Pozícia Budhu, v ktorej sú nohy prekrižené, chrbát je vzpriamený, oči položené otvorené, sústreďuje sa na dýchanie.

Dóžo:

Miestnosť, v ktorej sa cvičí zazen (meditácia v sede). Dóžo - Chrám najvyššieho pokoja - v Bratislave vedie mních Sei Sho - akademický maliar Pavol Rozložník.